

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Пламен Генков Митов,

Биологически факултет, СУ „Св. Климент Охридски”,

член на Научното жури, назначено със Заповед № 21/05.02.2021 г. на Директора на ИБЕИ-БАН

ОТНОСНО дисертационен труд на асистент Владимир Руменов Тодоров, редовен докторант в Отдел “Животинско разнообразие и ресурси” към Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН (ИБЕИ-БАН) за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по Област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, Професионално направление: 4.3. Биологични науки, научна специалност „Зоология“, на тема: “**Индивидуални територии, активност и степен на синантропизация на кафява мечка (*Ursus arctos*) на територията на Стара планина**“, с научен ръководител проф. д.б.н. Тодор Генков и научни консултанти: проф. д-р Николай Спасов и доц. д-р Диана Златанова.

I. Общо впечатление за дисертационния труд

Дисертационният труд обхваща 91 страници, 18 фигури, 10 таблици и две приложения към глава V. „*Резултати и обсъждане*“ – научните публикации по темата на дисертацията. Като цяло работата създава много добро впечатление. Написана е стегнато, грамотно и ясно. Цитираните литературни източници включват 220 заглавия, 22 от които на кирилица и 198 на латиница. Те са пряко свързани с тематиката на дисертационния труд. Общо 141 от публикациите са издадени през и след 2000 г. Техният брой показва, че докторанта познава в пълнота изследвания проблем, отразен в съвременната научна литература, което пък е позволило точно да се определят целта, конкретните задачи и тяхното изпълнение и така да се открият оригиналните приноси на проведените изследвания. От литературния обзор се добива представа за добрата осведоменост на докторанта, познаването на проблемите и способността за критично оценяване и използване на съществуващата информация при интерпретацията на собствените данни и изводи.

Темата на дисертационния труд на Владимир Тодоров е свързана с актуален изследователски проблем, с важна научна, природозащитна и практическа насоченост, отнасяща се до определяне размерите на индивидуалните територии, сърцевинните зони, активността и степента на привикване към хранителни ресурси с човешки произход на индивиди от старопланинската популация на кафявата мечка (*Ursus arctos*), маркирани с телеметрични нашийници. Това безспорно прави темата

на дисертацията както актуална, така и дисертабилна и е обоснована от автора чрез поставените в изследването цел и свързаните с нея четири основни задачи. Целта и задачите са ясно формулирани, представената методика е съобразена с тях, което е позволило успешното завършване на дисертационния труд. Докторанта демонстрира добри изследователски умения за планиране на проучването и подбора на подходящите хабитати, методи и средства, свързани с това изследване. Веднага трябва да се подчертае, че темата на дисертационния труд изисква от докторанта многостранни и задълбочени познания и практически умения в различни научни направления и дисциплини (зоология, екология, статистика с GIS-приложения и моделиране, телеметрия). За това е допринесло и обучението, което той е получил както в периода на придобиване на бакалавърската и магистърската си степен, така и при разработването на дисертационния си труд, за което без съмнение важен принос имат и научният ръководител, заедно с двамата научни консултанти.

II. Становище за значимостта и убедителността на получените резултати, интерпретациите и изводите и за характера на научните приноси

Резултатите са представени ясно и са илюстрирани по подходящ начин чрез таблици, карти, фигури и графики. На основата на получените резултати и тяхното обсъждане докторанта формулира основни приноси, част от които имат оригинален, а друга – потвърдителен характер. Първата група приноси преобладават. Трябва да се подчертае, че оригиналните приноси от настоящия труд са от важно значение 1) за изясняване на връзката между избора на местообитание при кафявата мечка и попадащите в обхвата му места за подхранване и жълъдодаващите гори; 2). за установяване на влиянието на процедурите на улавяне като стресиращ фактор върху мечките при използване на места за подхранване; 3). като извършените анализи не потвърждават характерните за други европейски популации разлики в мобилността на мечките по време на периода на хиперфагия и извън него.

Приносните елементи на дисертационния труд се отнасят към областта на научната специалност, по която е дисертацията. Приемам приложената справка за научните приноси.

Критични бележки

Всичките си критични бележки по дисертацията представих на дисертанта по време на неговата апробация и той се е съобразил с почти всички от тях. Единствено, отново забелязвам известно смесване на направените изводи с част от резултатите по дисертацията (виж „Изводи“, с. 37). Това обаче не променя становището ми за приносния характер на този дисертационен труд.

III. Оценка на качеството на научните трудове, отразяващи изследванията по дисертацията

В приложената справка са представени 2 колективни научни публикации, в реномирани реферирани научни списания: едната в *Nature Conservation Research* (Q2, SJR = 0.28 2019) а другата е под печат в

Acta zoologica bulgarica (IF=0.379 2019). И в двете публикации докторантът е първи автор. По този начин той покрива изискванията за публикационна дейност, свързана с дисертационния труд.

В приложената справка са посочени и две участия на докторанта в международни научни форуми с един устен доклад и една постерна презентация, на които е първи автор. Благодарение на своето активно участие в двете международни конференции, докторантът е успял да запознае научната общественост с резултатите от своята научна дейност по темата на дисертационния си труд.

IV. Мотивирано заключение.

Разработеният дисертационен труд от асистент Владимир Тодоров по съдържание, обем и структура отговаря на изискванията в Закона за развитие на академичния състав в Р. България и Правилника за неговото прилагане. Публикациите са в необходимия обем, и отразяват резултатите, получени при настоящото изследване. Авторефератът също е написан в съответствие с изискванията и представя добре труда на дисертанта, като включва и резюме на английски език.

Въз основа на всички горепосочени факти оценявам **положително** качеството на неговата дисертация и научни публикации и смятам, че той е изпълнил изцяло изискванията за образователната и научна степен “доктор”, за което убедено ще гласувам “ЗА” присъждането ѝ на Владимир Тодоров по научната специалност „Зоология“.

Изготвил становището:

(проф. д-р Пламен Генков Митов)

02.04.2021 г.

гр. София